

Motion av Sonia Lunnergård (kd) om att landstinget bör utlysa en kampanj för att minska snuskonsumtionen

Allt fler, inte minst kvinnor, byter ”fimpen mot prillan”. Snuskonsumtionen ökade 5% förra året och idag snusar en miljon svenskar. I genomsnitt konsumerar 22% av männen och 2-3% av kvinnorna sex kilo snus per år. Ett flertal undersökningar visar att snusandet innebär stora hälsorisker. Regelbundet snusbruk innebär en hög nikotintillförsel under stor del av dygnet – en prilla innehåller dubbelt så mycket nikotin som en cigarett.

En dosa snus motsvarar ca 20-30 starka cigaretter. Snus innehåller nitrosaminer, cancerframkallande kolföreningar. Dödligheten och cancerrisken är större i alla åldrar jämfört med människor som inte alls brukar tobak. Både rökare och snusare har en större risk att utveckla åldersdiabetes. Tre dosor snus i veckan tredubblar risken att utveckla åldersdiabetes (Internal Journal of Medicine 10/2000). Blodtrycket och hjärtfrekvensen stiger och blodfettnivån ökar samtidigt som risken för tandlossning och karies ökar.

”Nikotinexponering under graviditet ökar risken för plötslig spädbarnsdöd enligt en svensk-fransk studie” skriver Gunilla Bolinder, med dr, Karolinska sjukhuset. Barnmorskor rapporterar till och med om nikotinabstinenta nyfödda på BB-avdelningar. Om en kvinna snusar eller röker under graviditeten försämras till och med förmågan att få barn i nästa generation. Fler studier behövs för att studera effekter på immunförsvar, potens och fruktsamhet.

Tobaksindustrins försök att idag lansera snus som ett ofarligt ”rökavvänjningsmedel” är direkt vilseledande. Snusandet riskerar att förlänga ett långvarigt nikotinberoende. Och fler snusare blir faktiskt rökare – än tvärtom (Journal of Preventive Medicine, 2002).

Den gängse synen på snus som en ”ofarlig drog” bidrar till att snuset sprider sig ner i åldrarna både hos pojkar och flickor.

Den främsta målgruppen för kampanjen är ungdomar som redan utsätts för tobaksindustrins hänsynslösa marknadsföring. De lockas av användarvänliga produkter som ”prilla i påse”, ”nikotin i lågdos” med mera. Av dagens 16-åringar är redan 16% vanesnusare. Personal på ungdomsmottagningar, husläkare och distriktsköterskor i länet bör regelmässigt informera om snusets hälsorisker.

Den andra viktiga målgruppen är gravida kvinnor. Barnmorskeförbundet och Sjuksköterskor mot tobak slog nyligen larm om det ökande snusandet bland gravida kvinnor. Länets barnmorskor och gynekologer bör uppmanas att ge gravida snusare råd och stöd att sluta.

Landstingsfullmäktige föreslås besluta

att landstinget utlyser en kampanj för att minska snuskonsumtionen främst bland ungdomar och gravida kvinnor som en del i landstingets tobaksförebyggande arbete

att ökade resurser satsas på forskning på snus och dess effekter för att ytterligare klargöra de långsiktiga hälsoeffekterna

Stockholm den 28 maj 2003

Sonia Lunnergård (kd)